

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,  
12 " " " " 2 " "  
16 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

#### Rekopisi

ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.  
za pol leta . . . 5 " -- "  
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.  
za pol leta . . . 4 " 20 "  
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo v Hinkorjevi ulici števil. 6.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

## Za osmino sedemdesetletnice očeta vsih Slovencev.

Iz Štajarskega, 22. novembra.

Od vsih strani širne Slovenije, pa tudi iz Hrvatske in Dalmatinske in od drugod bile so razne deputacije na dan slavnosti sedemdesetletnice dr. J. Bleiweisa v beli Ljubljani, ter so častitega jubilarja navdušeno pozdravljale in mu srečo vošile.

Dovolite mi, g. vrednik, da tudi jaz pridem in že „post festum“ blagorodnega g. dr. J. Bleiweisa prisposodobim in primerim z neko svetopisemsko osebo. Ne zamerite mi tega, ker jaz sem duhovnik in sv. biblija je naše polje.

Na dvoru kralja Artakserksa perzijanskega je živel imeniten Izraelce, po imenu Nehemija, kar toliko pomeni, kakor tolažnik. Ta mož je bil blagega srca, močnega duha in goreče ljubezni do svojega tlačnega naroda. Srce ga je bolelo, ko je videl svoj nesrečni narod zdihovati pod krutim jarmom sramotne sužnosti. Začel je žalosti hirati — njegov obraz bledeti; srčna tuga se mu je na licu poznala. To zapazi kralj, ter ga nekega dne vpraša: Nehemija, kaj ti je? zakaj je tvoj obraz žalosten, ker te ne vidim bolnega? In blagi Nehemija kralju odgovori: Kako bi ne žaloval moj obraz, ker je mesto, dom in pokopališče mojega očeta pusto, in njegove vrata so z ognjem požgane? Pošlji me — o kralj — v Judejo k mestu pokopališča mojega očeta, da ga zidam.

Kralj mu to dovoli. Nehemija gre in pride domu. Ročno začne klicati in vabiti svoje rojake, naj pridejo ter mu pomagajo zidati mesto

in dom. Kmaló se jih veliko oglasi in delo se začne ter veselo napreduje. Kar se pokažejo nevošljivi sovražniki, ki jim branijo zidati. Pridni delalci se ne dajo ustaviti; z eno roko meč držijo in nasprotnika odbijajo — z eno pa naprej zidajo. Ali dušmanini so zmerom predrzniši, zaničujejo zidalce, se jim posmehujejo in jih psujejo rekoč: Kaj je ta reč, ki jo delate, se li zoper kralja puntate?.. Tu hrabri Nehemija vstane ter ljute sovražnike zavrne rekoč: Sam Bog nebeški nas podpira, ko zidamo, in mi smo njegovi služabniki, — vi pa nimate ne deleži, ne pravice in ne spomina v Jeruzalemu (II. Ezdr. 2.) Zidali so tedaj dalje in delo srečno dokončali.

Pred kakimi 40 leti je bilo tudi po Sloveniji pusto in prazno. Dom matere Slovenije je ležal v razvalinah, očetnjava slovenska tužna, narod slovenski brez zavesti. Žalosten je bil slovenski Nehemija — dr. J. Bleiweis. Težko mu je dejalo, ko je videl svoj nesrečni narod, kako je bil od tujca zaničevan, od domačinov zanemarjen. Rad bi mu pomagal do višje stopnje omike in blagostanja. Ali kako začeti? V tej skrbi in žalosti se obrne do neke visoke osebe — če sem prav podučen in se ne motim — obrne se do nekega, dobro znanega in vzlasti v naši Štajarski priljubljenega cesarskega princa — ter ga prosi pomoči za tužni slovenski narod. Velikodušni princ mu obljubi.

Bleiweis se vrne v svojo domovino in delo začne. Izhajati so jele Bleiweisove „Novice“. V njih budi zaspale Slovence, jih kliče in vabi na delo, da bi zidali vreden dom materi Sloveniji. Njegov klic ni bil zastoj. Delalci se oglašajo ter hitijo na delo, vsak na svoje mesto. Iz zelene naše Štajarske prihiteli so prvi

pomagalci: Gg. Krempel, naš nepozabljivi, sloveči vladika Anton Martin, Stanko Vraz, Štefan Hočevar, D. Terstenjak in drugi, isto tako iz drugih slovenskih pokrajin ni manjkalo zvestih delalcev. Ali kmali se pokažejo sovražniki, domači in tuji, ki so hotli delo zaprečiti. Med domačimi nasprotniki so prvi vstali tako imenovani votli nemškutarji. Ta neslavni rod se je izlegel tisti čas, prej tiste nadloge nismo poznali. Kakor po dežju gobe rastejo, rastli so kakor iz tal nemčurski nasprotniki ter so naše slovenske delalce zasmehovali, zaničevali, črnili in preganjali. Naši so se začeli braniti; z eno roko so držali meč besede, poduka in razjasnovanja, z eno pa so začeto delo naprej zidali.

Ali še hujši sovražniki so se izlegli, ki jim pravimo renegati, ali odpadniki, ali prav za prav slovenski janičarji. Kolikor manjši je njih število, toliko večji je zloba njihova. Ti gajusni odpadniki so našim naravnost očitali, da so puntarji zoper državo in cesarja, da so panslavisti itd. In tem domačim sovražnikom pridružili so se še tuji, ki so naše vredne delalce pisano gledali ter jim vse mogoče zapreke stavili. Zoper toliko krivično sumničenje in natolcevanje se oglasi naš slovenski Nehemija, dr. J. Bleiweis ter zagriženim nasprotnikom zakliče: „Pustite nas pri miru pri našem delu; mi nismo nobeni puntarji, ne panslavisti; mi smo poštteni Slovenci, in zvesti podložniki svetlega cesarja. Molčite! Vi nimate pravice nas sumničati in nas blatiti, kajti pred svojim lastnim pragom imate dosti blata. Vi nimate niti deleža niti spomina v naši Sloveniji.“

Res da ga nimajo blagega spomina naši odpadniki in nemškutarji pri nas — ampak

## Ribič.

Tam kjer se spod Ostrice prihajača bistrica v Savo steka, stal je njega dni z jagnečevjem in vrbovjem obdan mlin, posestvo starega Miha Vrbanca, pridnega in zato bogatega moža. Prebivalci daleč iz okolice so žito najraje pri njem mleli, ne samo zato, ker ni prevelike merice jemal, ampak tudi zato, ker je bil njegov mlin vedno v redu, posoda čedna, kamni dobro nasekani in zato tudi moka lepa.

Še drugi vzrok je bil, da so mladenčji žito radi ravno k staremu Mihatu v mlin nosili — Ivanka mična mlinarjeva hčerka. Črnejših las ko ona ni imela nobena druga, oči njene svetile so se, kakor dva demanta, in če je smeja se se rudeče ustnice odprla, pokazala je zobce enake kitu nabranih biserov.

Naj brhkejši in najbogatejši mladenčji snubili so Ivanko, pa vse dobrikanje, vse njihovo moledovanje bilo je zastoj.

Ivanka prezirala jih je vse, bila je vedno mirna, če prav tudi z vsakim prijazna. Malo-

kedaj prišla je na kak ples, pa tudi tu je bila zlo izbirčna, plesala je le z onimi, ki jo niso nadlegovali s svojim ljubkovanjem.

Najraje je plesala s Francetom, ribčevim sinom, čegar hišica je dober strelaj od mlina stala.

Ivanka in France sta se že v svoji mladosti najraje vkupaj igrala. Ko je France odrasel, postal je, kakor njegov oče, ribič; Ivanko pa je oče poslal v Ljubljano k njeni teti, da se tam potrebnega izuči. Čez dve leti pride ona spet domu, lepa devica, pa navajena mestnih običajev, se ji ni več dopadlo občeovati s kmeti, zato tudi ni hotela nobenega domačih mladenčev za ženina, če je ravno mlinar želel dobiti že skoraj zeta v hišo, ki bi mu bil pri mlinu pomagal, kajti on sam bil je že star in za težko mlinarsko delo preslab.

France ljubil je Ivanko prav iz srca, pa vbogi ribič si ni upal ji svoje ljubezni razodeti, molčal je, bil vesel, če mu je Ivanka prijazno odzdravila, kadar jo je srečal.

Hči marsikakega bogatega kmeta gledala je za brhkim Francetom, kadar je svoje mreže

k čolnu nesel, in ne bil bi on brez vspeha pri nobeni potrkali, ko bi se bil prišel k njej ženit.

Toda France se ni ogledoval, zamišljen sedel je v svojem čolnu in pazil le na mreže, da jih o pravem času izvleče.

Po velikem deževju stopa Sava čez pred tedaj je vse živo rib ob njenih bregovih in ribiči pridno razmetavajo svoje mreže, da si pridobé pri takej priliki vse potrebno za družino in neizogibne davke.

Tudi France zadene svoje mreže na ramo in odrine k Savi. Pri čolnu čaka ga sosednega krčmarja sin. „Hitro France, naloži mi rib, v krčmo dospel je okrajni sodnik in hoče dobro večerjo imeti.“

„Ne boš dolgo čakal, odgovori France, pomagaj mi čoln v ono strugo poriniti in za oni jagneč privezati, predno bo četrt ure preteklo, se boš z najlepšimi mrenami in ščukami domu vrnil.“

France razmeče mrežo ter se vsede na stranico čolna. Krčmarja sin stoji zraven njega in puha dim iz svoje lule v večerni mrak.

imajo le žalosten spomin Vuka Brankovića in vsih izdajic, kar jih je bilo pri vsih narodih od začetka sveta do zdaj, med tem, ko imajo pravi pošteni rodoljubi — kakor dr. Janez Bleiweis — hvaležen spomin, ki jim bo ostal od roda do roda.

Kljubu vsim zaprekam naši delalci pod vodstvom dr. Bleiweisa naprej zidajo dom materi Sloveniji, in prej ne bojo nehali, dokler ne postavijo in ne zgotovijo tako veličastnega narodnega doma, da bo imel dovolj prostora za vse Slovence. Kajti naši slovenski zidarji narodnega doma — kar naj tu posebno poudarjam — niso kaki freimavrarji ali svobodni mavtarji brez Boga, ker dobro vedó, da tako delo nima podlage in tudi stanovitnosti ne, ker so prepričani o tem, kar Duh resnice govori: da zastoj zidajo zidarji, ako gospod Bog hiše ne zida, in kar znana pesem pravi: da prazno je delo brez blagoslova iz nebes. In če so tudi neki izmed nas poskusili zidati brez Boga, te poskušnje niso dolgo trajale, ter so kmalu prenehale. In da se je tako zgodilo — ni malo zaslužnja imel ravno dr. Janez Bleiweis.

Zatorej zakličemo na osmi dan sedemdesetletnice Njegove iz globine srca: Bog ohrani še mnogo let našega slovenskega Nehemija, tolažnika, zagovornika in očeta vsih Slovencev!

### Vedne spletke.

Skoraj vsaki dan čitamo v novinah, kako veselo in navdušeno sprejemajo se naši vojaki na povratu iz Bosne. Povsodi čestita se pogumnim junakom, ki so zastavili svoje največe blago — svoje življenje, da rešijo in ugrabijo ljutemu vragu človeštva dvoje dežel, ki ste že pred davnim časom spadale boljšim vladarjem, ki niste namenjene pravemu poginu, marveč se imate povzdigniti v najlepše blagostanje. Če tudi pa je mej sklepanji o bodoči osodi Bosne in Hercegovine edino naravno le to, da se pridružijo k naši monarhiji, je vendar žalibog v državi naši mnogo zagrizencev, ki bi radi, da bi se odstranilo od Avstrije vse, kar je nemškemu liberalizmu in azijskemu Madjarizmu nasproti. Upajmo pa, da se tem protivnikom naših idej ne posreči izpeljati svojih nakan.

Vendar nastane vprašanje, kako pač misli naša monarhija vladati pridobljeni deželici?

„Povej mi Jurij, kaj pa hoče okrajni sodnik, v krčmi od vasi odstanjeni?“

„Tebi to že smem zaupati, France; prišel ni sam, ima pri sebi celo krdelo žandarjev, da vlové moža, ki nič kaj dobro ne stoji z vlado.“

Sodnik se kaj resno in jezno drži. „Če ti prav po pravici povem, tudi jaz mislim, da tu okoli ni kaj varno, meni se zdi, kakor da bi se tudi kmetje proti vladi vzdignili hoteli. Za omenjenega moža glavo plača vlada tisuč goldinarjev.“

France na to ni nič odgovoril. Čez malo časa izvleče mrežo, nabere najlepših rib ter jih krčmarjevemu sinu dá.

Po odhodu Jurja lovil je ribič še do trde noči, potem vjete ribe spravil v ribnjek, in se vlegel. Bila je že ura polnoči, ko nekdo laško potrka na Francetovo okno. Ribič skoči s postelje in zagleda žensko glavo, ki skoz okno gleda.

„Kdo me kliče? kaj bočeš?“

„France! ljubi France, za božjo voljo odpri mi!“ odgovori ženska. (Konec sledi.)

Ali se spojite ali sklenete s Hrvatsko in Dalmacijo, ali pa pridete v žrelo madjarskih vampirjev, da jima izsisajo vse, kar jima je zrnatega še pustil turški zulum.

Mi Slovani smo od prvega začetka vstaje na jugu bili vedno za to, da naše vojništvo posede Bosno in Hercegovino, da pomiri vojnoče elemente in potem deželici vzame v svojo posest. Razlogov imeli smo za take misli dovolj. Vstaši sami sprejeli bi bili takoj vzhodno oblast naše monarhije in to tim raje, ker bi bili potem še v mnogo ožej zvezi s Hrvati in Dalmatinci, s kojimi so si rodni bratje. A — kaj drugega hočemo reči — madjarsko gospodstvo vedelo je posedo dolgo in dolgo časa odlagati, pisarili so protivniki naši zoper Bosno in Hercegovino na vsak mogoči način; kdor je omenjeni deželi znal bolje očrnuti, žel je več pohvalo. In slednjič, ko je bilo sklenjeno, da se pošljejo naši vojaki na jug, da ondi osvobodé kristjane turškega nasilstva, da ondi izvrše Berlinske pogodbe, kdo se ne spominja več, kako so takrat pisali madjarski listi? Vedno in vedno smo čitali: „Bosne ne maramo. Pomnoženja slovanskega elementa v monarhije ne potrebujemo“ — dan na dan smo morali požirati take fraze. A kako se časi spreminjajo!

Sedaj, ko je Bosna posedena, ko je vveden v Hercegovini mir, sedaj ko se naši vojaki podajajo zmagonosno domov, sedaj pa ti politiki govoré drugače. Oni, ki so se poprej Bosne in Hercegovine bali in se zasedenju na vsaki mogoči način upirali, imeli bi radi sedaj deželici pod svojo oblastjo. Da bi se toraj jedna pot odprla, po kateri bi jim bilo mogoče približati se svojim nameram, delovali so tako dolgo na to, da se je poklical baron Filipovič iz Bosne. Mož toraj, ki je domovino svojih pradedov poznal gotovo najbolje mej vsemi avstrijskimi korifejami, zapal je vplivu madjarskih Slovanožercev. In zadnje dni, ko se je poklonila cesarju deputacija iz Hercegovine, vedeli so zopet Madjari porabiti to priložnost ter pripravljati nekatere Hercegovce za svoje namere.

Bilo je namreč poprej sklenjeno, da se deputacija vrne čez Zagreb in Reko v svojo domovino. In lepa je bila misel obiskati na potu tolike važnosti tudi svojo „rodno braču.“ Ali madjarska zagrizenost vedela je nekatere člane odvrniti od tega obiska. Mej pregovornejimi bil je tudi gosp. Urica vodja deputacije. Hrvatski „Obzor“, kojega je ta zmešnjava nemilo zadela, piše mej drugim to-le:

„G. Urici ni bilo za Zagreb, za Hrvatsko, za slogo mej brati. Mi smo nekaj čuli, kaj se dela in spleta v Hercegovini. Dokler je stal Filipovič čvrsto, slišati je bilo, da postane Hercegovina posebna gubernija, ko pa se je čulo, da bi znal Filipovič zapustiti Sarajevo, peti se je jela druga pesen. Kar g. Urica pravi, to Hercegovci izpeljejo, ter prosijo, naj guverner Bosne in Hercegovine postane sedanji hercegovinski general.“

„Brez dvoma je general Jovanovič nedolžen v tej spletkariji, ter ako mu ta list pride v roke, ga mi zaklinjamo pri njegovem čestitem imenu in sreči domovine, naj zabrani nepatriotične namere, ki se skrivajo za njegovim plaščem.“

„Nič dobrega nismo čuli iz Hercegovine; ali tolažimo se s tem, da so to samo nepravilike, ki spremljajo tako važni prehod, ki se bodo popolno poravnale s časom; in tudi Bosna in Hercegovina postaneta glava narodni slogi, narodni edinosti in moči, a ne razdoru, na kojem če tujec snovati svojo željo po gospodstvu.“

Tudi nas obhaja ta misel ter nada, da

madjarski živelj ne zmore slovanskega elementa v Bosni in Hercegovini. Porok temu so nam besede presvitlega cesarja, koje so spregovorili deputaciji Hercegovincev: „Prepričani morete biti moje milosti in ljubezni. Hočem storiti za blagostan in napredek hercegovinskega naroda vse. Prepričani bodite mojih najmilejših čutil.“ —

Da se beseda Njih Veličanstva izpolni, na to pomoz Bog! Hrabroslav.

### Dr. Bleiweisova sedemdesetletnica.

Dalje.

Ker stenografičnih govorov pri sprejemanji deputacij še nismo prejeli, naj pa danes naštejemo člane raznih deputacij, ki so se poklonile g. jubilanu. Za deželnimi poslanci Kranjskimi stopila je pred njega:

1. Štajarska deputacija, katero je vodil preč. g. kanonik Žuža, in kateri so se bili pridružili: dr. Ipavic in Dominkuš iz Maribora, župnik Rajč iz Halož, gg. dr. Srnc. Žolgar in Žičkar iz Celja, g. Modic, župnik in odbornik Dvoršek iz Htinj, g. Böheim iz Laškega trga, g. Tanšek iz Brežic, g. Ivan in M. Vošnjak iz Soštanja.

2. Goriška deputacija, ktere govornik je bil deželni poslanec Povše in ki so jo zastopali še ti-le gospodje: deželna poslanca Kovačič in Kocijančič, dekan Kobal, vikar Čerin in kaplan Čigon, g. Ivan Ličen, župan Petelin in dr. Pitamic.

3. Tržaška deputacija, katero je vodil državni poslanec Nabrgoj. Drugi udje so še bili gg.: Vatovec, Dolinar, Trobec, Gorjup in Jež. Okoličanke pa, ktere so dr. Bleiweisu izročile krasen šopek, so bile: mladi ženi Vatočeva in Trobčeva, pa gospodičina Venutijeva.

4. Istverska deputacija, na čelu ji je bil g. dekan Jan iz Doline, kteremu so se bili še nekteri pridružili.

5. Hrvatske deputacije:

a) Klub hrvatskih poslancev: dr. Spevec in Stražimir.

b) Jugoslovanska akademija: dr. Rački.

c) Zagrebško vseučilišče in družba sv. Jeronima: dr. Suk.

d) Matica hrvatska: Avg. Šenoa, vrednik lepoznavskega lista „Vienac“.

e) Klub narodne stranke v Dalmaciji in razdruštva: Biankini, vrednik „Narodnega Lista“ v Zadru.

f) Zdravniško društvo in „Sokol“ v Zagrebu: dr. Fon, Malin in učitelj Hochmann.

g) Društvo Kolo: Eisenhuth in Strozzi.

h) Pevsko društvo „Danica“ v Sisku: uč. Švacov.

i) Pedagogično društvo: Stojanovič.

k) Vseučiliško društvo „Hrvatski dom“: Dani Gruber, Izor Vežić (Hrvata), Ivan Mušić (Slovenec), Ivan Matešan (Dalmatinec), Spas Vacov (Bulgar).

l) V Zagrebu živeči Slovenci: dr. Celestin.

6. Razna ljubljanska društva Matica, Sokol, Dramatično društvo, veteransko društvo, katoliško rokodelstvo društvo, založnik „Novic“, zastopnik „Slavije“, odbor za sušenje mahu.

7. Društvo „Slovenija“ na Dunaji: dr. Janko Krsnik in dr. Štempihar.

8. Slovenski vseučilišniki v Gradcu: dr. Drč in dr. Staré.

9. Deputacija v Ljubljani živečih Čehov. Anton Förster in geometer Macak.

10. Deputaciji mest Kranja in Črnočmja.

11. Deputacija občin, ki so gospoda ju-

bilanta izvolile za častnega uda in ktere je predstavljal dež. poslanec Navratil.

12. Deputacije raznih družb čitalnic itd.

Pismenih čestitek in telegramov je g. jubilantu došlo čez 400. Prostor nam ne dovoljuje objaviti vseh, katerih mnogi se tudi glasé dokaj enako. Kadar bodo vsi objavljeni v „Narodu“, našteji bomo občine in osebe, ki so jih poslale in nekatere znamenitejše in posebejše tudi objavili; za danes le omenimo, da sta g. jubilantu častitala pismeno prevzvišeni knez in nadškof goriški, Golmajer, ki so ga v manjših šolah kot domač učenik podučevali, in mil. škof Vidmar, telegrafično pa tržaški škof Dobrila in po pooblaščenju dr. Račkim prevzvišeni škof Strosmajer. Tudi deželni predsednik g. Kallina mu je poslal z Dunaja jako prisrčen telegrafičen pozdrav.

(Dalje.)

## Glas slovenskega srca o bosensko-hercegovinskem vprašanju.

Z Dunaja piše vrlemu „Čechu“ njegov dopisnik med drugim o Pavlinovičem govoru v zadnjem državnem zboru sledeče:

„Ne smé se zamolčati, o čemur se je molčalo in se molči. — o govoru dobrem, slovenskem, krščanskem. V mislih imam govor, ki se je odzival v državnem zboru kot glas slovanski — govor Pavlinoviča, poslanca iz Dalmacije.

Pavlinovič, govoreč hrvatsko-srbsko, je prav zaznamenal vprašanje bosensko-hercegovinsko, namreč: „Ni to denarno vprašanje“ marveč „vprašanje evropske omike in svobode“.

Izreki zasluženih pohvalo dr. Fanderliku, gr. Hohenwartu in mlademu knezu Lichtensteinu, obrnil se je proti Hausnerju, ter dobro je vzbudil vest „brezumnemu nenašincu.“ „Govornik“ dejal je Pavlinovič, „naj le slika žalostne in obupne muke, naj našteva vdove sirote, ranjene in mrtve v poslednji vojni! Drago mu! Ali dovoljeno bodi naj tudi meni, sinu naroda, ki je največ truda in skrbi, največ žrtev in glav prinesel za Bosno in Hercegovino, dovoljeno mi bodi, da ponosno izrečem: to so zadovoljne žrtve, to je blagoslovljena kri, katero je hrvatski narod prelil iz ljubezni do svobode svojih bratov. Milovati stoletnega mučenika, zaceliti rane, postaviti glavo za svobodo svoje domovine, za največje blago človekovo — to je junaštvo. To je činil skozi tri sto let narod hrvatski pod zastavo dragih svojih kraljev izrodu habsburškega, s pomočjo drugih narodov avstrijskih in to je tudi danes slavno dovršil. Kdo toraj se ne bo ponašal z doprinešenimi žrtvami, ko vidi to v deželi, kar je poprej skozi štiri sto let zastoj gledati si želel? Kdo še ni videl v Bosni sužnjev, uklenjenih z okovi, kdo še ni gledal razdrtih ognjišč, gnjusnosti haremske, kdo še ni videl grozovitega kolca, ali pa zida ovenčanega z glavami krščanskimi? In kdor je to zamudil pogledati poprej pod vladno turško, požuri naj se tedaj v Dalmacijo, Hrvatsko — in Slavonijo, ter ondi bo zrl, na sto tisoče starcev, slabih in opešanih, ki so popustili svoje domovje in hiše, da bi vsaj svoje telo, akoravno nago in gladno oteli pred turškim nasilstvom. Kdor nima pomilovanja s takimi nesrečniki, ta nima pravice govoriti o naših žrtvah. — Jaz nisem Rus in ne volim si priti pod Rusa: tega prepričanja je celo moje življenje. Vém, da ima ruska vlada težke grehe na svoji duši. Ali narod ruski je največji narod slovanski; on je dober in mi-

roljuben. Kot Slovan čutim v svojem srcu vsako krivico storjeno ruskem narodu. Če bi ruski polki ne bili prestopili Donave, še dolgo in dolgo, sam Bog vé — doklej, bi bili bratje moji zdihovali pod jarmom nekrščanskim. Jaz se z vsim Slovanstvom ponosujem nad ruskimi zastavami okolo Balkana. Kdor osvobojenje Bosne imenuje roparstvo — lupežtvo, kakor je to storil poslanec iz Galicije, — onemu jaz pri tristoletnem boju hrvatskega naroda za osvobojenje vere svoje in raztrgane domovine, pri spominu princa Evgena in pri prestolni prisegi svojega kralja povem: „To je sovraštvo, slepota, vrtoglavnost.“

Ali rekel sem, da ne pišejo listi, vendar moram temu oporekati: govor čvrstega Dalmatince se piše in prepisuje.

Govor Pavlinovičev ni bil kak političen proglas, ali bil je glas slovanskega srca. Preširni Galičan ni veroval pravici, puhteči iz vročega srca slovenskega: vendar prav je, da je bila izgovorjena. Slep strast samo in vrtoglav nevednost nadvladala je Hausnerja. Bedak postal je pri Nemcih in židih iz jasnega velik oslavljenec: v razvoji našega življenja pa ostane, ko bi ga tudi njegovi rojaki povzdigovali do nebes. To naj bo poslednja beseda o Hausnerju. Škoda popirja in časa, da bi ga za tako človeče tratil.“ — Pa č res!

## Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 25. novembra.

**O ministerski krizi** se telegrafuje „Politiki“ z Dunaja, da bi bil de Pretis gotovo sestavil novo ministerstvo, če bi ga tudi ne bila podpirala državna zbornica, in da bi bili dosedanji ministri po večini ostali na krmilu. Ko je pa Hausner tako srdito govoril pri adresni obravnavi ter napadal celo junaško vojno avstrijsko, ne da bi mu bil kdo izmed ministrov na to odgovoril, zamerilo se je to ravnanje na višjem mestu tako zelo, da na obnovev dosedanjega ministerstva ne mislijo nič več in da bode najbrže grof Taaffe osnoval upravno ministerstvo.

**Delegacija** avstrijska je 22. t. m. s 30 glasovi proti 23 sprejela od vlade zahtevane stroške za nameravano popravo Werndlovih pušk, ktere je bil denarni odsek zavrgel, in ni dvoma, da bode to storila tudi ogerska delegacija morda brez posebnih ugovorov. V tej delegaciji je grof Andrassy odgovoril tudi na vprašanje Falkovo, je li res, da Rusija vsled posebne pogodbe od Rumunije zahteva pravico, da bi njena vojna smela, kadar bi bilo treba, marširati skoz to deželo. Bistveni obseg odgovora je ta, da se hočete Avstrija in Rusija strogo držati berlinske pogodbe in je v nobeni reči ne spremeniti.

**Vogerski** zbornici je Tisza 23. t. m. v adresni obravnavi govoril ter pobijal pomislke poslancev glede zasedenja Bosne. Po njegovem mnenju, je rekel, zamore dandanes tista država najlaglje obstati, ki ne misli na osvojitve tujih dežel, pa tudi ne dvomi, da ima za to potrebne moči, če bi ji bilo to treba. On bode podpiral politiko, ki ne hrepeni po tujih osvojitvah, ne po klatevitežkih dejanjih, ki varuje denarje deželne, pa se tudi nobene reči ne ustraši, če koristi državne to zahtevajo. Čedalje bolj se kaže, da se bodo Madjari z osvojitvijo Bosne in Hercegovine naposled sprijaznili.

**Bosenski** muhamedani so izročili generalu Filipoviču od 58 najveljavnejših mož podpisano adresso za cesarja, v kateri se pro-

stovoljno odpovedó vladi turški za vse večne čase in cesarja prosijo, da naj muhamedanom preskrbé posebnega verskega glavarja, ki naj bi bil od šaik-ul-islama v Carigradu popolnoma neodvisen.

Vnanje države.

**Angleži** so pričeli vojsko z Afganistansko državo ter v noči med 21. in 22. t. m. vzeli trdnjavo Ali-Musjid z 10 topovi in mnogimi mulami, iz ktere se je posadka umaknila, ker bi jo bili sicer odrezali od druge armade. Angleži so imeli pri tej priliki 30 do 40 ranjenih in ubitih; med mrtvimi sta tudi 2 oficirja ali častnika. Browne se je 23. t. m. s svojo vojno vzdignil proti Londi-Khani. — Parlament se snide 5. decembra.

**Turška** vlada je jako vznemirjena, ker Rusi pomnožujejo svoje čete v Rumeliji, zlasti pa svoje konjištvo. — Komisija je določila, da se mora muhamedanskim beguncem v Rumeliji vrniti vse nepremajkljivo posestvo, poškodovano blago pa se jim mora poplačati.

**Švico** hočejo nekatere vlade siliti, da naj tudi ona ostrejšje ravna s puntarskimi ljudmi, ki so v njenih deželah iz vseh držav zavetja iskali.

## Izvirni dopisi.

**Iz Trebnja**, 20. novem. (Nesreča.)

V sredo sta dva moža iz fare Trebanjske doma drva napravljala, a nesreča, ktera nikdar ne miruje, zadela je tudi ta dan enega izmed nju. Ko se je že drevo nagnilo, zakliče eden sekačev svojemu tovaršu, da naj bi zbežal. A bilo je že prepozno; hoteč se umakniti se spodtakne ob štor, pade na zobé; pa tudi bukva šterbonkne nanj in mu prebije glavo in polomi život. Čez malo časa potem v sv. olje djan, je umrl. Bil je to mirni in občespoštovani Janez Papež. Letos nam je res jako nemila nesreča, pobrala je na enak način v kratkem tri prav poštene gospodarje, enega je oder podrl, drugega voz zdrobil, a tega zopet klada potokla.

**Iz Št. Urške gore**, 22. novembra. Tudi mi Gorjanci smo radostno praznovali 70letni rojstni dan visokočestitega gosp. dr. Janeza Bleiweisa. Že na badnik je velečastno gromel strel možnarjev v tiho noč, razodevaje našo ljubezen, naše veselje, naše visoko spoštovanje do milega očeta in nevtrudljivega vodnika Slovencev; drugi dan pa se je kakor o kakem zapovedanem prazniku prostovoljno zbrala velika množica ljudi v cerkvi, kjer smo pri sv. maši združeni prosili Boga: naj nam še mnogo, mnogo let milostljivo ohrani ljubega očeta g. dr. Janeza Bleiweisa.

## Domače novice.

V Ljubljani 26. novembra.

(Križ za Banjoluko). Tukajšni ključarski mojster Zelenec izdeluje velik železen križ za mirodvor v Banjoluki, kjer so pokopani mnogi naši vojaki.

(Seje mestnega odbora 22. t. m.) se je z županom vdeležilo 19 odbornikov. Župan naznani, da se rezervisti Kuhnovega 17. pešpolka niso mogli pogostiti, ker poveljniki niso mogli vojakom dati za to potrebnega časa. Izročil se je tedaj vsakemu možu 1 srebrni gold. Vojaško poveljništvo se je za ta dar mestnemu odboru zahvalilo. Rezervisti 7. in 19. lovskega batalijona pa so hili 21. t. m. zvečer na strelišču pogosteni. Vojaki in častniki so se v pripravljenih in navdušenih napitnicah mestnemu odboru za to zahvaljevali. — G. Goršič vpraša,

koliko se je v ta namen nabralo. G. župan pravi, da svote natančno ne vé, da pa bode najbrže nabrani denar zadostoval za vse dozaj v'ta namen storjene stroške. — Poročilo finančnega odseka o računih mestne blagajnice in raznih magistratu v oskrbovanje izročenih zakladov se vzame na znanje. — Proračuna mestnega šolskega zaklada s 16.902 gld. dohodkov in 19.704 gld. stroškov, pa ubožnega zaklada z 14330 gld. dohodkov in 18.573 gld. stroškov se potrđita. — Z denarji, ki so ostali od prodaje Novakove hiše, se sklone na kolezijski mlin intabulirane dolgove poplačati. Stroški za popravo nekterih kanalov v gospodskih nlicah, v šolskem drevoredu in na cesar Jožefovem trgu se dovolijo. — Vstanova Franc Jožefova se podeli učencu 7. realkinega razreda Edvardu Kalinu. — Ker je bila ura že polu osmih, bila je po predlogu g. Potočnika seja sklenjena.

(O Bleiweisovi svečanosti) donasajo slovanski listi dokaj obširne popise, vzlasti „Obzor“ v Zagrebu. Olomuški „Našinec“ 22 t. m. opisuje v podlistku Slovence in njih vodnika dr. J. Bleiweisa prav zanimivo; „Moravska Orlice“ pa je vsredo bila zasežena zaradi uvodnega članka „Slovinci a Chorvati“. Nemška „Wiener Landwirthschaftliche Zeitung“, v katero dopisuje časih tudi dr. J. Bleiweis, prinaša v 46. št. 16. t. m. z njegovo dobro zadeto podobo njegovega delovanja sploh in posebej na polji kmetijstva in obrtnijstva popis, ki ga je sestavil P. pl. Radič. Tudi komers, ki ga je hotelo vseučiliško društvo „Slovenija“ na Dunaju zvečer 18. t. m. napraviti, bil je od policije zaradi njegovega narodno-političnega (?) namena prepovedan.

(Čestilec našega g. dr. J. Bleiweisa.) Gotovo se vstreže vsem nebrojnim čestilec našega ljubljene jublanta, kakor tudi sl. čitalnicam i. t. d., ako jim naznanjamo, da je naš umetelnik g. Fr. Zajec v spomin sedemdesetletnice dr. Bleiweisa napravil doprsko podobo njegovo iz mavca (gipsa) katera bode v nekaterih dnéh dovršena. Podoba, natančno zadeta, meri 48 centim. in stane brez pošiljanja 3 gld., ambalaža se zaračunja po 50 kr. in naročila naj se pošiljajo g. Fr. Zajcu na Dunajski cesti v Frölichovi h. št. 7. v Ljubljani. Nadejati se je, da se bodo naši rodoljubi prav obilo naročali na dr. Bleiweisovo podobo osobito, ker poleg tega, da si omislijo stalen spominek na toredko svečanost, podpirajo tudi narodno umetelnost. J. Charpentier.

(K smrti obsojena) je bila 18. t. m. od tukajšnje porotne sodnije Lojza Hrastovec zaradi umora, 22. t. m. pa Jakob Vrejc, ki je poleti zavratno umoril nekega gozdarja kranjske obrtnijske družbe na Gorenjskem.

## Razne reči.

— „Pet božičnih pesem“ je za petje postavil L. Cvek; dobivajo se pri Gerberju po 30 kr.

— Zabavnik „Alte und Neue Welt“ prišel je že na svetlo 3. snopič XIII. letnika, ki obsega: Die Lampe von San Marco. Ein Thronerbe. Zum hundertjährigen Geburtstagesfestes Clemens Brentano's (8. Sept. 1878). Die Weltstadt an der Seine. Der arme Peter. Der warme Quell. Sprüche. Das unterirdische Salzland von Oberösterreich und Salzburg. Der Zauberer von Menlo-Park. Allerlei. Zur Geheimmittel-Reclame. — Edelmetalle in Nordamerika. Gefährliches Spielzeug. — Auflösung des Räthels in Nr. 6. — Charade. — Ver-

traul. Correspondenz. Podobe pa so: Die Lampe von San Marco. — Schlussvignette — Das Schloss von Versailles. — Clemens Brentano. — Die Versailler Gallerien. — Klein Trianon. — Die Rutschbahn im Hallstätter Salzbergwerk. — Eine Leichenfahrt auf dem Hallstätter See. — Das Fussbad. Vsako leto izide 18 snopičev, t. j. vsake 3 tedne eden, z mnogimi podobami in oljnato brezplačno premijo „Leon XIII.“ ali pa „angelski pozdrav“, ki je zvlásti jako krasna, in se zamore po 24 kr. snopič prejemati v vsaki knjigarni, ali pa naravnost po pošti.

## Eksekutivne dražbe.

27. novembra: 3. Stegu iz Oreška, 3. Čuček z Reke, 3. Česnik iz Palčja, vsi v Postojni. 3. Gerdadolnik iz Horjula, na Vrhniki. 3. Žužek z Razdrtega, 3. Občina Senožeče, v Senožečah. 3. Kuhar iz Pribiša, 2. Rozman iz Krašnega vrha, 3. Mihelčič iz Vertač, 1. Kozian iz Želebeja, 1. Kralj iz Kapljša, vsi v Metliki. 2. Šuštaršič iz Sel pri Otavici, 1. Stukelj iz Gorenje Pake, 5. Plut iz Rušetne vasi, in Banovec vsi v Črnomlju: 2. Bajt iz Št. Jurija, 1. Urbančič iz Tupalič, obav Kranji. 1. Dedek v Ljubljani.

## Umrli so:

Od 18. do 23. novembra: Rozalija Trampuš, kancel. sl. v. 50 l., valed srčne napake, Janez Milharčič, mest. polic. o. 5 $\frac{1}{2}$  l., za sušico. Pavla Garbais, c. k. poštnega oficijala o. 15 d., za zlatenico. Alojzij Kutjaro, mestni revež 71 l., za sušico. Terezija Gradišar, zid. o. 15 m., za vodnico. Marija Grile, pos. o. 10 m., za vnetico vratu. Matija Blažič, dež. kasir 68 l., za vtriplj. pljuč. Lorenc Zupančič, vjetnik 46 l., za spridenjem obisti. Franc Jeršek, tov. del. o. 6 t., valed slabosti.

## Loterijske številke, 23. novembra.

V Gradcu: 1, 14, 3, 33, 82.  
V Lincu: 2, 26, 60, 8, 22.

## „Pot v večnost“

vernim svoje škofije razložil  
dr. J. Zwerger,

knezoškof sekovski,

se imenuje jako koristna in izvrstna pobožna knjiga, ki obsega 142 strani in se dobiva po 36 kr. naravnost po pošti pa po 42 kr. v knjigarni

## O. Klerr-ove vdove

v Ljubljani.

## Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3 $\frac{26}{100}$  mernikov.

| Reči    |              | V Ljubljani |     | V Novem mestu |     | V Kranji |     | V Sodražici |     | V Mariboru |     | V Ptuj |     | V Ormužu |     | V Celovcu |     | V Zagrebu |     |
|---------|--------------|-------------|-----|---------------|-----|----------|-----|-------------|-----|------------|-----|--------|-----|----------|-----|-----------|-----|-----------|-----|
|         |              | gl.         | kr. | gl.           | kr. | gl.      | kr. | gl.         | kr. | gl.        | kr. | gl.    | kr. | gl.      | kr. | gl.       | kr. | gl.       | kr. |
| Pšenice | (hektoliter) | 6           | 80  | 6             | 50  | 7        | 48  | 9           | 45  | 6          | 50  | 5      | 40  | 5        | 80  | 9         | 46  | 8         | 90  |
|         | (mernik)     | 2           | 10  | 2             | 10  | 2        | 30  | 2           | 90  | 2          | 66  | 1      | 9   | 1        | 80  | 2         | 72  | 2         | 73  |
| Reži    | (hektoliter) | 4           | 90  | 4             | 57  | 5        | 20  | —           | —   | 4          | 90  | 4      | 10  | 4        | 50  | 5         | 86  | 7         | —   |
|         | (mernik)     | 1           | 40  | 1             | 40  | 1        | 59  | —           | —   | 1          | 90  | 1      | 35  | 1        | 38  | 1         | 80  | 2         | —   |
| Ječmena | (hektoliter) | 4           | 8   | 4             | 23  | 4        | 22  | 4           | 90  | 4          | 50  | 4      | 20  | 5        | 40  | 6         | 72  | 5         | 20  |
|         | (mernik)     | 1           | 25  | 1             | 30  | 1        | 30  | 1           | 50  | 1          | 38  | 1      | 29  | 1        | 55  | 2         | 7   | 1         | 36  |
| Ajde    | (hektoliter) | 4           | 55  | 4             | 23  | 4        | 22  | 5           | 76  | 4          | 80  | 6      | 40  | 4        | 17  | 5         | 78  | 6         | 70  |
|         | (mernik)     | 1           | 35  | 1             | 30  | 1        | 30  | 2           | —   | 1          | 48  | 1      | 97  | 1        | 26  | 1         | 85  | 2         | 6   |
| Prosa   | (hektoliter) | 5           | 73  | 4             | 23  | 4        | 40  | 5           | 84  | 4          | 60  | 4      | 60  | 7        | 80  | 4         | 46  | 8         | 60  |
|         | (mernik)     | 1           | 43  | 1             | 80  | 1        | 25  | 1           | 60  | 1          | 42  | 1      | 42  | 2        | 40  | 1         | 36  | 2         | 66  |
| Turšice | (hektoliter) | 4           | 10  | 3             | 90  | 6        | 80  | 6           | 18  | 4          | 60  | 4      | 20  | 6        | 60  | 5         | 97  | 6         | 40  |
|         | (mernik)     | 1           | 65  | 1             | 20  | 2        | 10  | 1           | 90  | 1          | 42  | 1      | 29  | 2        | 53  | 1         | 84  | 1         | 97  |
| Ovsa    | (hektoliter) | 2           | 60  | 2             | 60  | 2        | 92  | 3           | 26  | 2          | 40  | 2      | 50  | 3        | 25  | 3         | 97  | 4         | —   |
|         | (mernik)     | —           | 80  | —             | 80  | —        | 90  | 1           | —   | —          | 78  | 1      | 78  | 1        | —   | 1         | 21  | 1         | 22  |

## Najprimernejše darilce

za

## pridne otroke

ste povesti:

1. Hanani, ali zadnji dnevi Jeruzalema, in

2. Zadnji dnevi Ogleja.

Knjižici obsegate okoli 180 strani in se dobivate mehko vezani po 30 kr. pri opravištvu „Slovenca“, ki po želji preskrbi tudi ličnejše vezanje. Kdor jih naroči deset, dobi eno knjižico po vrhu. (30)

## Šola za rezlanje lesenih podob

v Gröden na Tirolskem

prilporeča se prečastiti duhovščini za izdeljavo

## plastičnih križevih potov

po Fürichu, ki lepo modelirani v izbukanim delu stanejo:

106 centimetrov visoki in 66 centm. široki krasno pobarvani 700 gld.

58 centim. visoki in 40 centim. široki pa 300 gld.

Jaslice za cerkve od 40 do 150 gld.

Omenjena šola je v vedni dotiki z veljavnimi umetniki in poznavatelji cerkve in umetnijskih zahtev, ter zamore vsled tega vsa naročila izvršiti natančno po umetnijskih in cerkvenih pravilih.

Spoštovaje

(7)

Ferdinand Demetz,  
vodja strokovnjaške šole.

## Prodaja se na prosto roko

## senožet,

ki meri 3 $\frac{1}{2}$  oralov, leži na Brezovici, in trije predali za žito, katerih vsaki meri od 90 do 100 mernikov. Prodajo se tudi mize, skrinje, mesingaste pipe in drugo hišno orodje.

Ob enem se odda stanovanje s tremi sobami in drugimi potrebnimi prostori, in posebej še 2 kleti.

Več se zve na sv. Petra cesti šte. 90, nova 37. (3)

## Telegraške denarne cene 25. novembra.

Papirna renta 61.25 — Sreberna renta 62.40 — Zlata renta 71.85 — 1860letno državno posojilo 112.70 Bankine akcije 783 — Kreditne akcije 227.50 — London 116.60 — Srebro 100 — — Ces. kr. cekini 5.57. — 20-frankov 9.33.